

**ADRODDIAD ADOLYGU BLYNYDDOL
CYNLLUN STRATEGOL CYMRAEG MEWN ADDYSG**

RHAGFYR 2020

**GOROLWG
CYNLLUN CYFAN**

(Crynodeb byr yn unig)

Bu 2019-20 yn flwyddyn tra gwahanol i'r disgwyl yn sgil pandemig COVID-19, ble gwelwyd y cwricwlwm yn cael ei oedi ac ysgolion yn cael eu hail-bwrpasu i ddarparu gofal i blant bregus a gweithwyr allweddol. O ganlyniad, prin yw'r data perfformiad sydd ar gael ar gyfer ateb deilliannau'r Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg.

Gweledigaeth:

Ein gweledigaeth yw sicrhau bod plant a phobl ifanc yn cyflawni'r safonau uchaf er mwyn cynnal yr iaith, diwylliant a'r economi yn lleol.

Nod:

Mae Polisi Iaith yr Adran Addysg yn gosod y nod uchelgeisiol o sicrhau bod holl ddisgyblion y Sir yn meddu ar sgiliau ieithyddol priodol yn y Gymraeg a'r Saesneg, er mwyn eu galluogi i fod yn aelodau cyflawn o'r gymdeithas ddwyieithog y maent yn rhan ohoni. Cydwedda hyn yn dda gyda phrif nod Cynllun Strategol y Gymraeg sef sicrhau datblygiad y Gymraeg fel pwnc a chyfrwng dysgu o oedran cyn-ysgol ymlaen yn ogystal â hyrwyddo'r defnydd a wna ein plant a'n pobl ifanc o'r Gymraeg fel iaith gymdeithasol.

DEILLIANT 1 a 2:

Mae Polisi Iaith yr Awdurdod yn rhoi pwyslais ar drochi dysgwyr 0-7 oed yn y Gymraeg, gan sicrhau mai asesiad Cymraeg yn unig a gânt ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen, yn dilyn hynny rhoddir pwyslais ar ddwyieithrwydd a sicrhau dilyniant ieithyddol o'r naill gyfnod allweddol i'r llall. Rydym yn ymwybodol fod y cyfnod clo wedi cael effaith sylweddol ar hyder, defnydd a hyfedredd dysgwyr yn y Gymraeg, yn cynnwys sgiliau siarad, darllen ac ysgrifennu. Gwelir yr effaith yn fwyaf amlwg yn y sector cynradd yng Ngwynedd.

Mewn ymdrech i gynnal y Gymraeg mewn amgylchiadau anghyffredin yn ystod y cyfnod clo, bu i ysgolion Gwynedd ynghyd â'r Adran Addysg greu adnoddau addysgol i gefnogi'r Gymraeg yn sirol, rhanbarthol a chenedlaethol mewn sefyllfa o ddysgu o bell. At hyn, comisiynodd yr Adran Addysg ymgynghorydd llawrydd i greu clipiau fideo ar gyfer y Cyfnod Sylfaen fel adnodd i annog defnydd o'r iaith lafar i ddysgwyr yn ystod y cyfnod clo (ac yn arbennig o aelwydydd di-Gymraeg).

DEILLIANT 3 a DEILLIANT 4:

Yn sgil y cyfnod clo a COVID-19 nid oedd modd sicrhau bod yr ysgolion uwchradd yn gweithredu i sicrhau cynnydd yn y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg a nifer y dysgwyr oedd yn astudio pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg yn 2019-20 gan y bu i'r cwricwlwm gael ei oedi, gyda'r ysgolion wedi eu hail-bwrpasu i ddarparu gofal i blant gweithwyr allweddol a phlant bregus ynghyd â darparu addysg o bell.

At hyn, mewn rhai ardaloedd o Wynedd ceir heriau i Bolisi Iaith y sir a chyfrwng y ddarpariaeth yn arbennig yn CA4. Golyga hyn bod her sylweddol i rai ysgolion uwchradd felly i daro cydbwysedd rhwng cynnal y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg presennol ar draws y cwricwlwm gan allu gwrthsefyll unrhyw her, ac ar yr un pryd sicrhau fod cyfrwng yr addysg ddwyieithog a ddarperir yn briodol o safbwynt sicrhau y bydd pob plentyn yn llwyddo i gyflawni ei botensial.

Rydym wedi arfogi pob ysgol yng Ngwynedd gyda manteision addysg Gymraeg a dwyieithog, ac mae taflenni pwrpasol wedi eu cynhyrchu gan yr Awdurdod ar gyfer yr ysgolion cynradd ac uwchradd yn hysbysu rhieni o'r manteision addysgol, cymdeithasol, economaidd a gwybyddol o ddwyieithrwydd ac amlieithrwydd. Er hyn, mae rhai dalgylchoedd yn parhau i brofi anawsterau o ran ceisio dwyn perswâd ar rieni o fanteision addysg Gymraeg a dwyieithog.

DEILLIANT 5:

Mae Polisi Iaith yr Awdurdod yn rhoi pwyslais ar sicrhau fod pob dysgwr yn hyfedr ddwyieithog erbyn 11 oed, ac yn gallu manteisio'n llawn ar yr addysg Gymraeg a dwyieithog a geir yng Ngwynedd hyd 16 oed ym Meirion Dwyfor a 18 oed yn Arfon ac Ysgol Godre'r Berwyn. O ganlyniad, mae maint y cohort sydd yn astudio Cymraeg Iaith Gyntaf yn sylweddol uwch yng Ngwynedd nac unrhyw sir arall yng Nghymru.

Yn sgil y cyfnod clo, nid oedd modd gweithredu ymrwymadau hunan-arfarniadau'r ysgolion mewn ymateb i'r Siarter Iaith a'r Strategaeth Iaith Uwchradd.

Drwy gefnogaeth cyllidol gan Lywodraeth Cymru drwy'r consortia rhanbarthol, yn ystod tymor yr Hydref, bu i'r ysgolion gyd-gynllunio ymyrraethau ar lefel clwstwr (cynradd ac uwchradd) i gryfhau defnydd cymdeithasol dysgwyr o'r Gymraeg, ynghyd ag ymateb i anghenion sgiliau iaith y gweithlu addysg. Bu i rai clystyrau lwyddo i weithredu eu cynlluniau fel y bwriadwyd yn ystod Tymor y Gwanwyn 2020, ond rydym yn ymwybodol na lwyddodd clystyrau eraill i gwblhau gweithredu eu cynlluniau yn sgil y cyfnod clo.

DEILLIANT 6:

Mae pob disgybl sydd ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) yn cael mynediad at wasanaethau cyfrwng Cymraeg yng Ngwynedd. Mae darpariaethau a gwasanaethau cyfrwng Cymraeg a dwyieithog ar gael ar gyfer yr holl ystod ac amrywiaeth o Anghenion Dysgu Ychwanegol.

Yn ystod cyfnod clo, bu i'r Gwasanaeth ADYaCh gefnogi'r dysgwyr mwyaf bregus drwy ymestyn allan, ynghyd â pharatoi adnoddau amrywiol (ac yn parhau i ddatblygu) ar gyfer rhieni, dysgwyr a staff ysgolion. Mae popeth ar gael ar wefan y gwasanaeth gan gynnwys adnoddau a gwybodaeth am iechyd a lles emosiynol. Yn ogystal, mae gan y gwasanaeth hyfforddiant amrywiol ar gyfer staff ysgolion (e.e. Rhaglen Tyfu Trwy'r Tymhorau ar gyfer Colled a Galar, Ymwybyddiaeth Ofalgar).

DEILLIANT 7:

Yn ystod Tymor yr Hydref, mae pob ysgol yn cwblhau'r Cyfrifiad Gweithlu Addysg i Lywodraeth Cymru, ac yng Ngwynedd rydym wedi bod yn hyrwyddo defnydd o hunan-asesiad o sgiliau iaith corfforaethol y Cyngor fel sail ar gyfer y Cyfrifiad, felly bydd gan bob pennaeth wybodaeth a data manwl am sgiliau iaith ei staff, fel bod modd iddynt gynllunio ymyrraethau penodol i gefnogi eu staff.

Ar sail data unigol pob ysgol o'r cyfrifiad, disgwylir i bob ysgol ymateb i'r data a chynllunio'n briodol gan sicrhau y bydd y gweithlu yn derbyn cefnogaeth er mwyn sicrhau bod eu hyder a'u sgiliau yn y Gymraeg yn cwrdd â'r gofynion, ac yn eu galluogi i addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg ac yn ddwyieithog yn unol â Pholisi Iaith y sir.

Deilliant 1: Mwy o ddysgwyr saith oed yn cael eu haddysgu trwy gyfrwng y Gymraeg**DATA BLYNYDDOL ALLWEDDOL**

(Ile bo modd, nodwch a yw data'n dangos cynnydd % / gostyngiad ers y cyfnod adrodd blaenorol)

Yn sgil y cyfnod clo a COVID-19, roedd amgylchiadau haf 2020 yn unigryw gan fod y cwricwlwm wedi ei oedi ac ysgolion wedi eu hail-bwrpasu i ddarparu gofal i blant bregus a phlant gweithwyr allweddol. O ganlyniad, nid oes data perfformiad ar gael mewn ymateb i ddeilliant 1 o'r CSGA.

DEILLIANT 1:	Mwy o blant saith oed yn cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg		
MESURYDD:	% dysgwyr sy'n cael eu hasesu yn y Gymraeg fel Iaith Gyntaf ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen		
TARGED:	99.2%	PERFFORMIAD 2019-20	Dim data perfformiad ar gael yn sgil y cyfnod clo yn sgil COVID-19

GWEITHGAREDDAU WEDI'U CYNLLUNIO

(rhestrwch y camau gweithredu bwriedig a defnyddiwch yr adran cynnydd/diweddaru/pwysau i ddarparu rhagor o wybodaeth)

Mae Polisi Iaith yr Awdurdod yn rhoi pwyslais ar drochi dysgwyr 0-7 oed yn y Gymraeg, gan sicrhau mai asesiad Cymraeg yn unig a gânt ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen. Fodd bynnag, yn sgil COVID-19, nid oes data perfformiad y gellir adrodd arno eleni.

Yn 2017-18, gwnaed defnydd am y tro cyntaf o ddeilliannau newydd mewn Iaith a Mathemateg o'r Fframwaith Cyfnod Sylfaen ar gyfer asesu. Er bod cynnydd yn % y dysgwyr a gafodd eu hasesu yn y Gymraeg fel Iaith Gyntaf ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen, gwelwyd gostyngiad yn % dysgwyr y Cyfnod Sylfaen enillodd Ddeiliant 5+ ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg (lefel 2+/Deiliant 5). O ganlyniad, mae GwE bellach yn bwriadu canolbwyntio ar wella'r ddarpariaeth yn y dosbarthiadau Meithrin a Derbyn er mwyn gosod sylfaen gadarn ar gyfer cyrraedd deilliannau uwch erbyn i'r dysgwyr gyrraedd diwedd y Cyfnod Sylfaen.

Er mwyn cefnogi dysgwyr i gyrraedd y deilliannau uwch yn y Cyfnod Sylfaen, mae'r Adran Addysg o'r farn y byddai darparu hyfforddiant ar egwyddorion trochi yn y Cyfnod Sylfaen o fudd i weithlu ein hysgolion, yn athrawon a chymorthyddion, gan y cymerir yn ganiataol yn rhy aml fod gweithlu ein hysgolion yn ymwybodol o elfennau addysg drochi, er nad ydyw'n hanesyddol wedi bod yn rhan o ddarpariaeth hyfforddiant Adrannau Addysg Prifysgolion ar gyfer darpar athrawon.

CYNNYDD / CRYNODEB / HERIAU

(Defnyddiwch yr adran hon i adrodd ar y cynnydd a wnaed yn ystod 2020 yn ogystal ag amlygu lle mae Covid-19 wedi effeithio ar gynnydd)

HYFFORDDIANT EGWYDDORION TROCHI YN Y CYFNOD SYLFAEN

Er mwyn cefnogi dysgwyr i gyrraedd y deilliannau uwch yn y Cyfnod Sylfaen, comisiynodd yr Adran Addysg ymgynghorydd llawrydd i gynlluno a darparu hyfforddiant ar egwyddorion trochi yn y Cyfnod Sylfaen i weithlu ein hysgolion, yn athrawon a chymorthyddion. Manteisiodd nifer o glystyrau ar yr hyfforddiant hwn jyst cyn y cyfnod clo, ac roedd adborth yr hyfforddiant yn gadarnhaol iawn.

MANTEISION DWYIEITHRWYDD

Mae pob ysgol yng Ngwynedd wedi eu harfogi o fanteision addysg Gymraeg a dwyieithog, ac mae taflenni pwrpasol wedi eu cynhyrchu gan yr Awdurdod ar gyfer yr ysgolion cynradd ac uwchradd yn hysbysu rhieni o'r manteision addysgol, cymdeithasol, economaidd a gwybyddol o ddwyieithrwydd ac amlieithrwydd.

YMATEB I'R CYFNOD CLO

Rydym yn ymwybodol fod y cyfnod clo wedi cael effaith sylweddol ar hyder, defnydd a hyfedredd dysgwyr yn y Gymraeg, yn cynnwys sgiliau siarad, darllen ac ysgrifennu. Gwelir yr effaith yn fwyaf amlwg yn y sector cynradd yng Ngwynedd.

Mewn ymdrech i gynnal y Gymraeg mewn amgylchiadau anghyffredin yn ystod y cyfnod clo, bu i ysgolion Gwynedd ynghyd â'r Adran Addysg drwy gyfrwng Cydlynedd y Siarter Iaith arallgyfeirio eu cefnogaeth i'r iaith drwy greu adnoddau addysgol i gefnogi'r Gymraeg yn sirol, rhanbarthol a chenedlaethol. Roedd yr adnoddau a luniwyd ar gyfer cefnogi'r dysgwyr i ddysgu o bell yn ystod y cyfnod clo, gan ganolbwyntio'n bennaf ar hybu a chynnal eu sgiliau Llafaredd. Yn ogystal, bu i'r Cydlynedd greu adnoddau dysgu o bell i atgyfnerthu defnydd o'r iaith lafar ymysg dysgwyr oedran cynradd.

At hyn, comisiynodd yr Adran Addysg ymgynghorydd llawrydd i greu clipiau fideo ar gyfer y Cyfnod Sylfaen fel adnodd i annog defnydd o'r iaith lafar i ddysgwyr yn ystod y cyfnod clo (ac yn arbennig o aelwydydd di-Gymraeg).

Deilliant 2: Mwy o ddysgwyr yn parhau i wella eu medrau iaith wrth iddynt drosglwyddo o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd

DATA BLYNYDDOL ALLWEDDOL

(lle bo modd, nodwch a yw data'n dangos cynnydd % / gostyngiad ers y cyfnod adrodd blaenorol)

Yn sgil y cyfnod clo a COVID-19, roedd amgylchiadau haf 2020 yn unigryw gan fod y cwricwlwm wedi ei oedi ac ysgolion wedi eu hail-bwrpasu i ddarparu gofal i blant bregus a phlant gweithwyr allweddol. O ganlyniad, nid oes data perfformiad ar gael mewn ymateb i ddeilliant 2 o'r CSGA.

DEILLIANT 2:	Mwy o ddisgyblion yn parhau i wella eu sgiliau Cymraeg wrth drosglwyddo o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd		
MESURYDD:	% y dysgwyr blwyddyn naw sy'n cael eu hasesu yn y Gymraeg (Iaith Gyntaf)		
TARGED:	86.2%	PERFFORMIAD 2018-19	Dim data perfformiad ar gael yn sgil y cyfnod clo yn sgil COVID-19

GWEITHGAREDDAU WEDI'U CYNLLUNIO

(rhestrwch y camau gweithredu bwriedig a defnyddiwch yr adran cynnydd/diweddaru/pwysau i ddarparu rhagor o wybodaeth)

Mae Polisi Iaith yr Awdurdod yn rhoi pwyslais ar sicrhau dilyniant ieithyddol o'r naill gyfnod allweddol i'r llall.

Mae swydd y Cyd-gysylltydd Iaith Dalgylchol yn greiddiol i hyn. Mae'r Cyd-gysylltwyr Iaith yn cael eu rhyddhau gan yr Awdurdod am 10 diwrnod y flwyddyn i gefnogi ysgolion y dalgylch i weithredu'r Polisi Iaith. Maent yn ymweld yn flynyddol â'r ysgol uwchradd i drafod materion yn ymwneud â dilyniant CA2 a CA3, gan gynnwys tracio dysgwyr unigol yn ôl y carfanau iaith. Drwy hyn mae trefn gadarn yn ei lle o ran cydlynu'r dilyniant ieithyddol o'r cynradd i'r uwchradd yn y dalgylch, gan sicrhau bod dysgwyr sydd wedi ennill Lefel 3+ yn y Gymraeg ar ddiwedd CA2 yn parhau gyda'r Gymraeg fel Iaith Gyntaf ym Mlwyddyn 7, ac yn cael asesiad Cymraeg Iaith Gyntaf ar ddiwedd CA3.

Yn sgil sefydlu gwaelodlin o gyfrwng y ddarpariaeth, trafodwyd cyfrwng y ddarpariaeth a thargedau penodol gyda phob ysgol uwchradd er mwyn cynyddu:

- Y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg ar draws y cwricwlwm yn CA3, CA4 a CA5
- Nifer/% dysgwyr sydd yn astudio ystod o bynciau drwy gyfrwng y Gymraeg yn:
 - CA3
 - CA4
 - CA5

Nod Canolfannau Iaith Gwynedd yw darparu cwrs dwys yn y Gymraeg i fewnfudwyr er mwyn eu galluogi i ymdoddi i'r gymdeithas ddwyieithog a chyfranogi'n llawn o brofiadau addysg ddwyieithog. Mae'r ddarpariaeth hon yn greiddiol i gynorthwyo ysgolion cynradd ac uwchradd i weithredu'r Polisi Iaith.

Yn sgil toriad yn y Grant Gwella Addysg sydd yn cyllido Canolfannau Iaith Gwynedd, yn ystod 2018-19, bu ymgynghori ar strwythur staffio amgen ar gyfer cynnal gwasanaeth y Canolfannau Iaith i'r dyfodol. Ar 2 Ebrill 2019, bu i Gabinet Cyngor Gwynedd benderfynu'r canlynol:

- Diddymu lwfans CAD i athrawon ymhob Canolfan Iaith, ynghyd ag ymgorffori'r ôl-ofal yn rhan o ddarpariaeth graidd y Canolfannau Iaith, gan ddiddymu'r swydd ôl-ofal sydd yn bodoli ar hyn o bryd.
- Gweithredu cynllun peilot o strwythur staffio o athro a chymhorthydd gan gynyddu'r gymhareb athro: disgybl mewn un Canolfan Iaith am gyfnod o flwyddyn, gan ei fonitro'n ofalus er mwyn canfod a ydyw yn cael effaith ar ansawdd yr addysg a chyrhaeddiad y plant.
- Er mwyn prynu amser i ystyried canlyniadau'r peilot, cymeradwyo cyllid pontio i gyfarch y bwlch fydd yn parhau i fodoli ar ôl gweithredu ar (ii) uchod hyd nes y bydd casgliadau'r peilot yn wybyddus.

Yn sgil penderfyniad y Cabinet, o Fedi 2019, bu'r Adran Addysg yn gweithredu cynllun peilot yng Nghanolfan Iaith Maesincla o strwythur staffio o athro a chymhorthydd, gan gynnal ymchwil i fesur effaith y peilot ar gynnydd ieithyddol y plant.

CYNNYDD / CRYNODEB / HERIAU

(Defnyddiwrch yr adran hon i adrodd ar y cynnydd a wnaed yn ystod 2020 yn ogystal ag amlygu lle mae Covid-19 wedi effeithio ar gynnydd)

Yn sgil y cyfnod clo a COVID-19 nid oedd modd sicrhau bod yr ysgolion uwchradd yn gweithredu i sicrhau cynnydd yn y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg a nifer y dysgwyr oedd yn astudio pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg yn 2019-20 gan y bu i'r cwricwlwm gael ei oedi, gyda'r ysgolion wedi eu hail-bwrpasu i ddarparu gofal i blant gweithwyr allweddol a phlant bregus ynghyd â darparu addysg o bell.

CANOLFANNAU IAITH

Yn sgil y cyfnod clo a COVID-19 nid oedd modd parhau i fesur effaith gweithrediad y cynllun peilot yng Nghanolfan Iaith Maesincla am y tro, gan y gorfu i ddarpariaethau'r Canolfannau iaith esblygu i ddarparu cynhaliaeth ieithyddol i hwyrddyfodiaid drwy ddysgu cyfunol, sef sesiynau dysgu byw drwy TEAMS ynghyd â gwaith ar Google Classrooms a chynhaliaeth dydd i ddydd gan yr ysgolion.

Rydym yn cydnabod nad yw'r dull hwn o drochi hwyrddyfodiaid yn debygol o sicrhau yr un canlyniad i'r dysgwyr a phetaent yn mynychu'r Canolfannau iaith gan nad oes modd i'r ddarpariaeth ar gyfer y dysgwyr fod mor ddwys. Ond dyma'r unig gyfrwng y gellir darparu'r gynhaliaeth yn ystod y cyfnod clo.

Yn sgil y ffaith fod y pandemig wedi gorfodi'r Canolfannau iaith i weithredu mewn ffordd wahanol, mae'r defnydd o dechnoleg wedi agor y drws i gyfleoedd i ail-edrych ar y ddarpariaeth yn ei gyfanrwydd, a bwriedir rhoi sylw i hynny mewn cydweithrediad â staff y Canolfannau iaith yn 2020-21.

YMATEB I'R CYFNOD CLO

Rydym yn ymwybodol fod y cyfnod clo wedi cael effaith sylweddol ar hyder, defnydd a hyfedredd dysgwyr yn y Gymraeg, yn cynnwys sgiliau siarad, darllen ac ysgrifennu. Gwelir yr effaith yn fwyaf amlwg yn y sector cynradd yng Ngwynedd.

Mewn ymdrech i gynnal y Gymraeg mewn amgylchiadau anghyffredin yn ystod y cyfnod clo, bu i ysgolion Gwynedd ynghyd â'r Adran Addysg drwy gyfrwng Cydlynnydd y Siarter iaith arallgyfeirio eu cefnogaeth i'r iaith drwy greu adnoddau addysgol i gefnogi'r Gymraeg yn sirol, rhanbarthol a chenedlaethol. Roedd yr adnoddau a luniwyd ar gyfer cefnogi'r dysgwyr i ddysgu o bell yn ystod y cyfnod clo, gan ganolbwyntio'n bennaf ar hybu a chynnal eu sgiliau Llafaredd. Yn ogystal, bu i'r Cydlynnydd greu adnoddau dysgu o bell i atgyfnerthu defnydd o'r iaith lafar ymysg dysgwyr oedran cynradd.

RHAGLEN CYFLYMU'R DYSGU

Yn sgil pryderon ysgolion Gwynedd am effaith sylweddol y cyfnod clo ar hyder, defnydd a hyfedredd dysgwyr yn y Gymraeg, yn cynnwys sgiliau siarad, darllen ac ysgrifennu, rydym fel Adran wedi annog ein hysgolion i gynnwys y Gymraeg fel blaenoriaeth o fewn eu Rhaglenni Cyflymu'r Dysgu ar gyfer 2020-21 os ydynt o'r farn ei bod yn briodol iddynt wneud hynny.

CYNLLUNIAU CLWSTWR Y GYMRAEG

Bydd cefnogaeth cyllidol gan Lywodraeth Cymru drwy'r consortia rhanbarthol yn parhau, ac yn ystod tymor yr Hydref bwriedir i'r ysgolion ddod ynghyd eto i gyd-gynllunio ymyrraethau ar lefel clwstwr (cynradd ac uwchradd) er mwyn cryfhau defnydd cymdeithasol dysgwyr o'r Gymraeg, ynghyd ag ymateb i anghenion sgiliau iaith y gweithlu addysg. Byddwn fel Adran yn annog ein hysgolion i geisio sicrhau fod eu cynlluniau clwstwr yn ceisio ymateb i sefyllfa'r Gymraeg yn y clwstwr yn sgil y cyfnod clo.

GRWPIAU YMYRRAETH

Yn sgil effaith sylweddol y cyfnod clo ar hyder, defnydd a hyfedredd dysgwyr yn y Gymraeg, yn cynnwys sgiliau siarad, darllen ac ysgrifennu bwriedir i Gydlynnydd y Strategaeth Iaith Uwchradd ddarparu cefnogaeth ymarferol i'r ysgolion uwchradd yn ystod 2020-21, drwy gynnal grwpiau ymyrraeth bychan i gefnogi dysgwyr sydd angen hwb ychwanegol gyda'r Gymraeg yn sgil effaith y cyfnod clo ar eu hyder a'u parodrwydd i ddefnyddio'r iaith ar lafar ac yn ysgrifenedig. Bydd rhai o'r grwpiau ymyrraeth hyn yn targedu dysgwyr blynyddoedd 10 ac 11 i fagu hyder er mwyn eu galluogi i ymglyfarwyddo'n ôl gyda'r gyfundrefn addysg a'r ddarpariaeth Gymraeg a dwyieithog ar draws y cwricwlwm.

Deilliant 3: Mwy o ddysgwyr 14-16 oed yn astudio ar gyfer cymwysterau trwy gyfrwng y Gymraeg

Deilliant 4: Mwy o fyfyrwyr 16-19 oed yn astudio pynciau trwy gyfrwng y Gymraeg, mewn ysgolion, colegau a dysgu yn y gwaith

DATA BLYNYDDOL ALLWEDDOL

(Ile bo modd, nodwch a yw data'n dangos cynnydd % / gostyngiad ers y cyfnod adrodd blaenorol)

Yn sgil y cyfnod clo a COVID-19, roedd amgylchiadau haf 2020 yn unigryw gan na gynhaliwyd arholiadau allanol TGAU na Safon Uwch. O ganlyniad, nid oes data perfformiad ar gael mewn ymateb i ddeilliannau 3 a 4 o'r CSGA.

DEILLIANT 3:	Mwy o fyfyrwyr 14-16 yn astudio ar gyfer cymwysterau drwy gyfrwng y Gymraeg		
DEILLIANT 4:	Mwy o fyfyrwyr 14-19 oed yn astudio pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg, mewn ysgolion colegau a dysgu yn seiliedig ar waith		
MESURYDD:	% y dysgwyr sy'n cofrestru i wneud TGAU Cymraeg (laith Gyntaf) a gofrestrwyd ar gyfer o leiaf dau gymhwyster pellach drwy gyfrwng y Gymraeg		
TARGED:	86.2%	PERFFORMIAD 2019-20	Dim data perfformiad ar gael yn sgil y cyfnod clo yn sgil COVID-19
MESURYDD:	% y dysgwyr sy'n cofrestru i wneud TGAU Cymraeg (laith Gyntaf) a gofrestrwyd ar gyfer o leiaf pump cymhwyster pellach ar lefel 1 neu lefel 2 drwy gyfrwng y Gymraeg		
TARGED:	73.3%	PERFFORMIAD 2018-19	Dim data perfformiad ar gael yn sgil y cyfnod clo yn sgil COVID-19
	-		

GWEITHGAREDDAU WEDI'U CYNLLUNIO

(rhestrwch y camau gweithredu bwriedig a defnyddiwch yr adran cynnydd/diweddaru/pwysau i ddarparu rhagor o wybodaeth)

Yn sgil sefydlu gwaelodlin o gyfrwng y ddarpariaeth, trafodwyd cyfrwng y ddarpariaeth a thargedau penodol gyda phob ysgol uwchradd er mwyn cynyddu:

- Y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg ar draws y cwricwlwm yn CA3, CA4 a CA5
- Nifer/% dysgwyr sydd yn astudio ystod o bynciau drwy gyfrwng y Gymraeg yn:
 - CA3
 - CA4
 - CA5

CYNNYDD / CRYNODEB / HERIAU

(Defnyddiwch yr adran hon i adrodd ar y cynnydd a wnaed yn ystod 2020 yn ogystal ag amlygu lle mae Covid-19 wedi effeithio ar gynnydd)

Yn sgil y cyfnod clo a COVID-19 nid oedd modd sicrhau bod yr ysgolion uwchradd yn gweithredu i sicrhau cynnydd yn y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg a nifer y dysgwyr oedd yn astudio pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg yn 2019-20 gan y bu i'r cwricwlwm gael ei oedi, gyda'r ysgolion wedi eu hail-bwrpasu i ddarparu gofal i blant gweithwyr allweddol a phlant bregus ynghyd â darparu addysg o bell.

At hyn, mewn rhai ardaloedd o Wynedd ceir heriau i Bolisi laith y sir a chyfrwng y ddarpariaeth yn arbennig yn CA4. Golyga hyn bod her sylweddol i rai ysgolion uwchradd felly i daro cydbwysedd rhwng cynnal y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg presennol ar draws y cwricwlwm gan allu gwrthsefyll unrhyw her, ac ar yr un pryd sicrhau fod cyfrwng yr addysg ddwyieithog a ddarperir yn briodol o safbwynt sicrhau y bydd pob plentyn yn llwyddo i gyflawni ei botensial.

Rydym wedi arfogi pob ysgol yng Ngwynedd gyda manteision addysg Gymraeg a dwyieithog, ac mae taflenni pwrpasol wedi eu cynhyrchu gan yr Awdurdod ar gyfer yr ysgolion cynradd ac uwchradd yn hysbysu rhieni o'r manteision addysgol, cymdeithasol, economaidd a gwybyddol o ddwyieithrwydd ac amlieithrwydd. Er hyn, mae rhai dalgylchoedd yn parhau i brofi anawsterau o ran ceisio dwyn perswâd ar rieni o fanteision addysg Gymraeg a dwyieithog.

Fel rhan o gynlluniau'r Rhaglen Ysgolion a Cholegau ar gyfer 21ain Ganrif sydd wedi eu cymeradwyo gan Lywodraeth Cymru, bydd unrhyw gynnig statudol yn ddarostyngedig i Asesiad Effaith Ieithyddol, er mai yr un yw nod y Polisi Iaith ar gyfer holl ysgolion Gwynedd.

Dyma gynlluniau a'r gyfer Band A a Band B o'r Rhaglen sydd eisoes yn weithredol yng Ngwynedd:

- Ysgol Godre'r Berwyn
- Ysgol y Garnedd, Bangor
- Ysgol y Faenol, Bangor
- Ysgol Ein Harglwyddes, Bangor
- Ysgol Trefarthyr, Cricieth

Ar wahân i Ysgol Godre'r Berwyn (Medi 2019) ac Ysgol y Garnedd (Hydref 2020) sydd bellach wedi agor, bydd yr holl gynlluniau eraill yn parhau'n weithredol yn 2020-21.

Ar 10 Mawrth 2020, cyflwynwyd adroddiad gerbron Cabinet Cyngor Gwynedd yn gofyn am ganiatâd i gynnal 'y sgwrs fawr' am y ddarpariaeth ôl-16 yn Arfon. Fel sail i'r penderfyniad hwn, cyflwynwyd Adroddiad Trosolwg Ôl-16 i'r Cabinet, ynghyd â chyhoeddi Adroddiad Iaith Cyf 'Asesiad o'r Ddarpariaeth Addysg Ôl-16 bresennol yng Ngwynedd', gyda chyfrwng y ddarpariaeth wedi ei gynnwys fel rhan o friff y gwaith. Yn dilyn Cabinet, 10 Mawrth 2020, aethpwyd i gyfnod clo yn sgil Covid-19, ac felly bu oedi ar weithredu ymhellach a chynnal 'y sgwrs fawr' fel y bwriadwyd yn nhymor yr haf 2020.

O safbwynt yr Asesiadau Effaith Ieithyddol, rydym yn ymwybodol y bydd data'r gwe iaith ar gyfer 2019-20 yn anghyflawn yn sgil y cyfnod clo a COVID-19. Defnyddir data'r gwe iaith yn gyson mewn Asesiadau Effaith Ieithyddol yn unol â gofynion y Cod Trefniadaeth Ysgolion er mwyn mesur sefyllfa bywiogrwydd y Gymraeg mewn ysgolion, a chydabyddir na fydd mod gwneud hynny gyda data 2019-20 gan ei fod yn anghyflawn.

Yn ystod y cyfnod clo, bu i ysgolion Gwynedd ynghyd â'r Adran Addysg drwy gyfrwng Cydlynnydd y Siarter Iaith a Chydlynnydd y Strategaeth Iaith Uwchradd greu adnoddau addysgol i gefnogi'r Gymraeg yn sirol, rhanbarthol a chenedlaethol. Yn ogystal, bu i'r Cydlynwyr greu adnoddau dysgu o bell i atgyfnerthu defnydd o'r iaith lafar ymysg dysgwyr oedran cynradd ac uwchradd, a chomisiynywd ymgynghorydd llawrydd i greu clipiau fideo ar gyfer y Cyfnod Sylfaen fel adnodd i annog defnydd o'r iaith lafar i ddysgwyr (yn arbennig o aelwydydd di-Gymraeg).

Deilliant 5: Mwy o fyfyrwyr yn meddu ar fedrau Cymraeg lefel uwch

DATA BLYNYDDOL ALLWEDDOL

(Ile bo modd, nodwch a yw data'n dangos cynnydd % / gostyngiad ers y cyfnod adrodd blaenorol)

Mae Polisi Iaith yr Awdurdod yn rhoi pwyslais ar sicrhau fod pob dysgwr yn hyfedr ddwyieithog erbyn 11 oed, ac yn gallu manteisio'n llawn ar yr addysg Gymraeg a dwyieithog a geir yng Ngwynedd hyd 16 oed ym Meirion Dwyfor a 18 oed yn Arfon ac Ysgol Godre'r Berwyn, Y Bala.

O ganlyniad, mae maint y cohort sydd yn astudio Cymraeg Iaith Gyntaf yn sylweddol uwch yng Ngwynedd.

DEILLIANT 5:	Mwy o fyfyrwyr a sgiliau uwch yn y Gymraeg		
MESURYDD:	% y disgyblion ar ddiwedd Cyfnod Allweddol 4 sy'n cyrraedd graddau A*-C mewn TGAU Cymraeg Iaith Gyntaf		
TARGED:	78.1%	PERFFORMIAD 2019-20	76.4%
AMCAN:	Cynyddu % disgyblion y Cyfnod Sylfaen enillodd ddeiliant 5+ ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg (Iaith Gyntaf) (Lefel 2+/Deiliant 5+)		
PERFFORMIAD:	Dim data perfformiad ar gael yn sgil y cyfnod clo yn sgil COVID-19		
AMCAN:	Cynyddu % disgyblion CA2 enillodd lefel 4+ ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg		
PERFFORMIAD:	Dim data perfformiad ar gael yn sgil y cyfnod clo yn sgil COVID-19		
AMCAN:	Cynyddu % disgyblion CA3 enillodd lefel 5+ ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg		
PERFFORMIAD:	Dim data perfformiad ar gael yn sgil y cyfnod clo yn sgil COVID-19		
Er bod modd adrodd ar berfformiad 2019-20 o safbwynt y mesurydd, o ystyried amgylchiadau unigryw haf 2020, nid yw'n ystyrlon dwyn cymhariaeth rhwng perfformiad 2020 â'r blynyddoedd blaenorol.			

GWEITHGAREDDAU WEDI'U CYNLLUNIO

(rhestrwch y camau gweithredu bwriedig a defnyddiwch yr adran cynnydd/diweddaru/pwysau i ddarparu rhagor o wybodaeth)

Mae Gwynedd wedi arwain ar waith arloesol i ddylanwadu ar ddefnydd cymdeithasol plant o'r Gymraeg yn yr ysgolion cynradd drwy gyfrwng y Siarter Iaith Gymraeg. Pwrpas y Siarter yw cael y plant i siarad Cymraeg y tu allan i'r dosbarth, gan sicrhau cyfranogiad gan bob aelod o gymuned yr ysgol i wireddu'r nod. Mae'r Adran hefyd wedi arwain a chefnogi Llywodraeth Cymru i ledaenu'r Siarter Iaith yn genedlaethol.

Gwynedd yw'r unig sir ar draws Cymru sydd wedi llunio Strategaeth Iaith Uwchradd fel dilyniant i'r Siarter Iaith, ac roedd yr ysgolion cynradd ac uwchradd fel ei gilydd yn awyddus i weld dilyniant sicr i'r Siarter Iaith. Un gwahaniaeth sylfaenol yng nghyd-destun y Strategaeth Iaith Uwchradd yw ei fod yn ymwneud â hyrwyddo defnydd ffurfiol ac anffurfiol o'r Gymraeg.

Cychwynnodd y flwyddyn addysgol yn ôl yr arfer o safbwynt y Siarter Iaith a'r Strategaeth Iaith, gyda'r ysgolion cynradd ac uwchradd yn cwblhau'r gwe iaith yn ystod yr Hydref er mwyn gosod gwaelodlin o ddefnydd cymdeithasol dysgwyr o'r Gymraeg yn union fel y blynyddoedd blaenorol. Ar yr un pryd, bu i'r ysgolion ganolbwyntio ar eu hunan-arfarniad Siarter Iaith a hunan-arfarniad Strategaeth Iaith Uwchradd, gan adnabod gweithredoedd penodol i annog defnydd ffurfiol (o safbwynt yr uwchradd yn benodol) ac anffurfiol dysgwyr o'r Gymraeg yn ystod y flwyddyn.

O safbwynt y Strategaeth Iaith Uwchradd un o'r ymyraethau ar gyfer 2019-20 oedd parhau i gydweithio ar gyfrwng iaith y ddarpariaeth ar draws y cwricwlwm yn yr ysgolion uwchradd.

Roedd bwriad i ysgolion cynradd ac uwchradd Gwynedd lunio cynllun gweithredu ar gyfer eu clwstwr oedd yn ymateb i anghenion a chyd-destun ieithyddol yr ysgolion a'r cymunedau o'u hamgylch er mwyn codi statws a chynyddu'r cyfleoedd i blant a phobl ifanc ddefnyddio'r Gymraeg mewn sefyllfaoedd ffurfiol ac anffurfiol.

CYNNYDD / CRYNODEB / HERIAU

(Defnyddiwyd yr adran hon i adrodd ar y cynnydd a wnaed yn ystod 2020 yn ogystal ag amlygu lle mae Covid-19 wedi effeithio ar gynnydd)

SIARTER IAITH/STRATEGAETH IAITH UWCHRADD:

Yn sgil y cyfnod clo, nid oedd modd gweithredu ymrwymadau hunan-arfarniadau'r ysgolion mewn ymateb i'r Siarter Iaith a'r Strategaeth Iaith Uwchradd. Yn yr un modd, nid oedd modd ail-gynnal y gwe iaith i fesur effaith ymyraethau'r flwyddyn ar ddefnydd cymdeithasol dysgwyr o'r Gymraeg, gan fod holiadur y gwe iaith wedi ei seilio ar gwestiynau sydd yn ymwneud â sefyllfaoedd ffurfiol ac anffurfiol dysgwyr yn yr ysgol. O ganlyniad o safbwynt yr ysgolion cynradd nid oedd modd gwobrwyo'r ysgolion gyda gwobr aur, arian ac efydd y Siarter Iaith fel yr arfer ar ddiwedd Tymor yr Haf.

Yn sgil y ffaith y cwblheir y gwe iaith yn gyson gan ein hysgolion ers nifer o flynyddoedd, rydym yn ymwybodol y bydd data 2019-20 yn anghyflawn yn sgil y cyfnod clo a COVID-19. Defnyddir data'r gwe iaith yn gyson mewn Asesiadau Effaith Ieithyddol yn unol â gofynion y Cod Trefniadaeth Ysgolion er mwyn mesur sefyllfa bywiogrwydd y Gymraeg mewn ysgolion, a chydabyddir na fydd mod gwneud hynny gyda data 2019-20 gan ei fod yn anghyflawn.

CYNLLUNIAU CLWSTWR Y GYMRAEG

Drwy gefnogaeth cyllidol gan Lywodraeth Cymru drwy'r consortia rhanbarthol, yn ystod tymor yr Hydref, bu i'r ysgolion gyd-gynllunio ymyraethau ar lefel clwstwr (cynradd ac uwchradd) i gryfhau defnydd cymdeithasol dysgwyr o'r Gymraeg, ynghyd ag ymateb i anghenion sgiliau iaith y gweithlu addysg. Bu i

rai clystyrau lwyddo i weithredu eu cynlluniau fel y bwriadwyd yn ystod Tymor y Gwanwyn 2020, ond rydym yn ymwybodol na lwyddodd clystyrau eraill i gwblhau gweithredu eu cynlluniau yn sgil y cyfnod clo.

YMATEB I'R CYFNOD CLO

Rydym yn ymwybodol fod y cyfnod clo wedi cael effaith sylweddol ar hyder, defnydd a hyfedredd dysgwyr yn y Gymraeg, yn cynnwys sgiliau siarad, darllen ac ysgrifennu. Gwelir yr effaith yn fwyaf amlwg yn y sector cynradd yng Ngwynedd.

Mewn ymdrech i gynnal y Gymraeg mewn amgylchiadau anghyffredin yn ystod y cyfnod clo, bu i ysgolion Gwynedd ynghyd â'r Adran Addysg drwy gyfrwng Cydlynnydd y Siarter Iaith a Chydlynnydd y Strategaeth Iaith Uwchradd arallgyfeirio eu cefnogaeth i'r iaith drwy greu adnoddau addysgol i gefnogi'r Gymraeg yn sirol, rhanbarthol a chenedlaethol. Roedd yr adnoddau a luniwyd ar gyfer cefnogi'r dysgwyr i ddysgu o bell yn ystod y cyfnod clo, gan ganolbwyntio'n bennaf ar hybu'u a chynnal eu sgiliau Llafaredd. Yn ogystal, bu i'r Cydlynwyr greu adnoddau dysgu o bell i atgyfnerthu defnydd o'r iaith lafar ymysg dysgwyr oedran cynradd ac uwchradd, a chomisiynywd ymgynghorydd llawrydd i greu clipiau fideo ar gyfer y Cyfnod Sylfaen fel adnodd i annog defnydd o'r iaith lafar i ddysgwyr (yn arbennig o aelwydydd di-Gymraeg).

RHAGLEN CYFLYMU'R DYSGU

Yn sgil pryderon ysgolion Gwynedd am effaith sylweddol y cyfnod clo ar hyder, defnydd a hyfedredd dysgwyr yn y Gymraeg, yn cynnwys sgiliau siarad, darllen ac ysgrifennu, rydym fel Adran wedi annog ein hysgolion i gynnwys y Gymraeg fel blaenoriaeth o fewn eu Rhaglenni Cyflymu'r Dysgu ar gyfer 2020-21 os ydynt o'r farn ei bod yn briodol iddynt wneud hynny.

CYNLLUNIAU CLWSTWR Y GYMRAEG

Bydd cefnogaeth cyllidol gan Lywodraeth Cymru drwy'r consortia rhanbarthol yn parhau yn 2020-21, ac yn ystod tymor yr Hydref bwriedir i'r ysgolion ddod ynghyd eto i gyd-gynllunio ymyrraethau ar lefel clwstwr (cynradd ac uwchradd) er mwyn cryfhau defnydd cymdeithasol dysgwyr o'r Gymraeg, ynghyd ag ymateb i anghenion sgiliau iaith y gweithlu addysg. Byddwn fel Adran yn annog ein hysgolion i geisio sicrhau fod eu cynlluniau clwstwr yn ceisio ymateb i sefyllfa'r Gymraeg yn y clwstwr yn sgil y cyfnod clo.

GRWPIAU YMYRRAETH

Yn sgil effaith sylweddol y cyfnod clo ar hyder, defnydd a hyfedredd dysgwyr yn y Gymraeg, yn cynnwys sgiliau siarad, darllen ac ysgrifennu bwriedir i Gydlynnydd y Strategaeth Iaith Uwchradd ddarparu cefnogaeth ymarferol i'r ysgolion uwchradd yn ystod 2020-21, drwy gynnal grwpiau ymyrraeth bychan i

gefnogi dysgwyr sydd angen hwb ychwanegol gyda'r Gymraeg yn sgil effaith y cyfnod clo ar eu hyder a'u parodrwydd i ddefnyddio'r iaith ar lafar ac yn ysgrifenedig. Bydd rhai o'r grwpiau ymyrraeth hyn yn targedu dysgwyr blynyddoedd 10 ac 11 i fagu hyder er mwyn eu galluogi i ymgyfarwyddo'n ôl gyda'r gyfundrefn addysg a'r ddarpariaeth Gymraeg a dwyieithog ar draws y cwricwlwm.

Deilliant 6: Darpariaeth cyfrwng Cymraeg ar gyfer dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY)

DATA BLYNYDDOL ALLWEDDOL

(Ile bo modd, nodwch a yw data'n dangos cynnydd % / gostyngiad ers y cyfnod adrodd blaenorol)

Rydym yn ymfalchïo yn y ffaith ein bod yn gallu darparu yr holl ystod o wasanaethau i'n dysgwyr mwyaf bregus drwy gyfrwng y Gymraeg.

Yn sgil mabwysiadu un Strategaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad gyffredin sydd yn cyfarch anghenion disgyblion a phobl ifanc Gwynedd ac Ynys Môn mewn ffordd effeithiol ac effeithlon, mae pob disgybl sydd ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) yn cael mynediad at wasanaethau cyfrwng Cymraeg yng Ngwynedd. Mae darpariaethau a gwasanaethau cyfrwng Cymraeg a dwyieithog ar gael ar gyfer yr holl ystod ac amrywiaeth o Anghenion Dysgu Ychwanegol.

GWEITHGAREDDAU WEDI'U CYNLLUNIO

Yn sgil mabwysiadu un Strategaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad gyffredin fydd yn cyfarch anghenion disgyblion a phobl ifanc Gwynedd ac Ynys Môn mewn ffordd effeithiol ac effeithlon, bydd monitro, asesu'r galw a chynllunio o gwmpas anghenion plant, pobl ifanc a'u teuluoedd yn ganolog i'r ddarpariaeth, a byddwn yn parhau i sicrhau mynediad i wasanaethau sy'n gwbl ddwyieithog.

Mae'r gwasanaeth ADYaCh hefyd wedi bod yn parhau i baratoi'r gwasanaeth ar gyfer trosglwyddo i'r Ddeddfwriaeth newydd yn Medi 21.

Yn sgil y cyfnod clo, ar gyfer 2020-21, rydym wedi adnabod y gagendor addysg a lles fel risg, a bydd y gwasanaeth ADY a CH yn darparu arweiniad i'r ysgolion o ran strategaethau a darpariaethau addas ar gyfer targedu'r gagendor, ar y cyd gyda'r Gwasanaeth Gwella Ysgolion. Bydd y gwasanaeth yn darparu mewnbyn a chefnogaeth ar gyfer disgyblion gyda ADYaCh sydd yn peri mwy o anawsterau yn sgil y cyfnodau clo.

CYNNYDD / CRYNODEB / HERIAU

(Defnyddiwch yr adran hon i adrodd ar y cynnydd a wnaed yn ystod 2020 yn ogystal ag amlygu lle mae Covid-19 wedi effeithio ar gynnydd)

Yn ystod cyfnod clo, bu i'r Gwasanaeth ADYaCh gefnogi'r dysgwyr mwyaf bregus drwy ymestyn allan, ynghyd â pharatoi adnoddau amrywiol (ac yn parhau i ddatblygu) ar gyfer rhieni, dysgwyr a staff ysgolion. Mae popeth ar gael ar wefan y gwasanaeth gan gynnwys adnoddau a gwybodaeth am iechyd a lles emosiynol. Yn ogystal, mae gan y gwasanaeth hyfforddiant amrywiol ar gyfer staff ysgolion (e.e. Rhaglen Tyfu Trwy'r Tymhorau ar gyfer Colled a Galar, Ymwybyddiaeth Ofalgar).

Yn sgil y cyfnod clo, ar gyfer 2020-21, rydym wedi adnabod y gagendor addysg a lles fel risg, a bydd y gwasanaeth ADY a CH yn darparu arweiniad i'r ysgolion o ran strategaethau a darpariaethau addas ar gyfer targedu'r gagendor, ar y cyd gyda'r Gwasanaeth Gwella Ysgolion. Bydd y gwasanaeth yn darparu mewnbwn a chefnogaeth ar gyfer disgyblion gyda ADYaCh sydd yn peri mwy o anawsterau yn sgil y cyfnodau clo.

Deilliant 7: Cynllunio'r gweithlu a datblygiad proffesiynol parhaus (DPP)

DATA BLYNYDDOL ALLWEDDOL

(Ile bo modd, nodwch a yw data'n dangos cynnydd % / gostyngiad ers y cyfnod adrodd blaenorol)

Yn ystod Tymor yr Hydref, mae pob ysgol yn cwblhau'r Cyfrifiad Gweithlu Addysg i Lywodraeth Cymru, ac yng Ngwynedd rydym wedi bod yn hyrwyddo defnydd o hunan-asesiad o sgiliau iaith corfforaethol y Cyngor fel sail ar gyfer y Cyfrifiad, felly bydd gan bob pennaeth wybodaeth a data manwl am sgiliau iaith ei staff, fel bod modd iddynt gynllunio ymyrraethau penodol i gefnogi eu staff.

Dyma ddata o'r hunan-asesiad yng nghyd-destun Ysgolion

Adran	Ysgolion
Nifer wedi cwblhau hunanasesiad*	949
Dim sgiliau	11
Mynediad	51
Sylfaen	20
Canolradd	39
Uwch	194

Hyfedredd	633

GWEITHGAREDDAU WEDI’U CYNLLUNIO

(rhestrwch y camau gweithredu bwriedig a defnyddiwrch yr adran cynnydd/diweddaru/pwysau i ddarparu rhagor o wybodaeth)

Ar sail data unigol pob ysgol o’r cyfrifiad, disgwylir i bob ysgol ymateb i’r data a chynllunio’n briodol gan sicrhau y bydd y gweithlu yn derbyn cefnogaeth er mwyn sicrhau bod eu hyder a’u sgiliau yn y Gymraeg yn cwrdd â’r gofynion, ac yn eu galluogi i addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg ac yn ddwyieithog yn unol â Pholisi Iaith y sir.

CYNLLUNIAU CLWSTWR Y GYMRAEG

Drwy gefnogaeth cyllidol gan Lywodraeth Cymru drwy’r consortia rhanbarthol, yn ystod tymor yr Hydref, bu i’r ysgolion gyd-gynllunio ymyrraethau ar lefel clwstwr (cynradd ac uwchradd) i gryfhau defnydd cymdeithasol dysgwyr o’r Gymraeg, ynghyd ag ymateb i anghenion sgiliau iaith y gweithlu addysg.

Rydym hefyd fel Adran a Chyngor yn darparu hyfforddiant drwy gyfrwng darpariaethau Cymraeg i Oedolion i aelodau o’r gweithlu uwchradd sydd angen dysgu’r Gymraeg, yn sgil methiant i benodi unigolion oedd yn meddu ar sgiliau yn y Gymraeg yn unol â gofynion EUswyddi. Lleiafrif bychan iawn o blith gweithlu ein hysgolion yw’r rhain, ac ar y cyfan maent yn nodweddiadol o rai ardaloedd penodol o’r sir megis de Meirionnydd a Bangor.

CYNNYDD / CRYNODEB / HERIAU

(Defnyddiwrch yr adran hon i adrodd ar y cynnydd a wnaed yn ystod 2020 yn ogystal ag amlygu lle mae Covid-19 wedi effeithio ar gynnydd)

CYNLLUNIAU CLWSTWR Y GYMRAEG

Bu i rai clystyrau lwyddo i weithredu eu cynlluniau fel y bwriadwyd yn ystod Tymor y Gwanwyn 2020, ond rydym yn ymwybodol na lwyddodd clystyrau eraill i gwblhau gweithredu eu cynlluniau yn sgil y cyfnod clo.

Bydd cefnogaeth cyllidol gan Lywodraeth Cymru drwy'r consortia rhanbarthol yn parhau, ac yn ystod 2020-21 bwriedir i'r ysgolion ddod ynghyd eto i gyd-gynllunio ymyrraethau ar lefel clwstwr (cynradd ac uwchradd) er mwyn cryfhau defnydd cymdeithasol dysgwyr o'r Gymraeg, ynghyd ag ymateb i anghenion sgiliau iaith y gweithlu addysg.

BLAEN OLWG / CERRIG MILLTIR

Defnyddiwch yr adran hon i nodi eich blaenoriaethau allweddol ar gyfer y flwyddyn i ddod

YMATEB I EFFAITH Y CYFNOD CLO

Rydym yn ymwybodol fod y cyfnod clo wedi cael effaith sylweddol ar hyder, defnydd a hyfedredd dysgwyr yn y Gymraeg, yn cynnwys sgiliau siarad, darllen ac ysgrifennu. Gwelir yr effaith yn fwyaf amlwg yn y sector cynradd yng Ngwynedd. O ganlyniad, ar gyfer 2020-21 rydym o'r farn bod angen ail-edrych ar ein blaenoriaethau ym maes y Gymraeg yn ei gyfanrwydd, gan adennill tir a gollwyd a sicrhau fod sylfaen y Gymraeg yn gadarn ymysg ein plant a'n pobl ifanc unwaith eto.

RHAGLEN CYFLYMU'R DYSGU

Yn sgil pryderon ysgolion Gwynedd am effaith sylweddol y cyfnod clo ar hyder, defnydd a hyfedredd dysgwyr yn y Gymraeg, yn cynnwys sgiliau siarad, darllen ac ysgrifennu, rydym fel Adran wedi annog ein hysgolion i gynnwys y Gymraeg fel blaenoriaeth o fewn eu Rhaglenni Cyflymu'r Dysgu ar gyfer 2020-21 os ydynt o'r farn ei bod yn briodol iddynt wneud hynny.

CANOLFANNAU IAITH

Bydd y Canolfannau Iaith yn debygol o barhau i ddarparu cynhaliaeth ieithyddol i hwyrddyfodiaid drwy ddysgu cyfunol, sef sesiynau dysgu byw drwy TEAMS ynghyd â gwaith ar Google Classrooms a chynhaliaeth dydd i ddydd gan yr ysgolion yn 2020-21 os bydd sefyllfa'r pandemig yn parhau.

Rydym yn cydnabod nad yw'r dull hwn o drochi hwyrddyfodiaid yn debygol o sicrhau yr un canlyniad i'r dysgwyr a phetaent yn mynychu'r Canolfannau Iaith gan nad oes modd i'r ddarpariaeth ar gyfer y dysgwyr fod mor ddwys. Fodd bynnag, yn sgil y ffaith fod y pandemig wedi gorfodi'r Canolfannau Iaith i weithredu mewn ffordd wahanol, mae'r defnydd o dechnoleg wedi

	agor y drws i gyfleoedd i ail-edrych ar y ddarpariaeth yn ei gyfanrwydd, a bwriedir rhoi sylw i hynny mewn cydweithrediad â staff y Canolfannau Iaith yn 2020-21. CYNLLUNIAU CLWSTWR Y GYMRAEG Bydd cefnogaeth cyllidol gan Lywodraeth Cymru drwy'r consortia rhanbarthol yn parhau, ac yn ystod 2020-21 bwriedir i'r ysgolion ddod ynghyd eto i gyd-gynllunio ymyrraethau ar lefel clwstwr (cynradd ac uwchradd) er mwyn cryfhau defnydd cymdeithasol dysgwyr o'r Gymraeg, ynghyd ag ymateb i anghenion sgiliau iaith y gweithlu addysg. GRWPIAU YMYRRAETH Yn sgil effaith sylweddol y cyfnod clo ar hyder, defnydd a hyfedredd dysgwyr yn y Gymraeg, yn cynnwys sgiliau siarad, darllen ac ysgrifennu bwriedir i Gydlynnydd y Strategaeth Iaith Uwchradd ddarparu cefnogaeth ymarferol i'r ysgolion uwchradd yn ystod 2020-21, drwy gynnal grwpiau ymyrraeth bychan i gefnogi dysgwyr sydd angen hwb ychwanegol gyda'r Gymraeg yn sgil effaith y cyfnod clo ar eu hyder a'u parodrwydd i ddefnyddio'r iaith ar lafar ac yn ysgrifenedig. Bydd rhai o'r grwpiau ymyrraeth hyn yn targedu dysgwyr blynyddoedd 10 ac 11 i fagu hyder er mwyn eu galluogi i ymgysgu gyda'r iaith gyda'r gyfundrefn addysg a'r ddarpariaeth Gymraeg a dwyieithog ar draws y cwricwlwm. ADYACH Yn sgil y cyfnod clo, ar gyfer 2020-21, rydym wedi adnabod y gagendor addysg a lles fel risg, a bydd y gwasanaeth ADY a CH yn darparu arweiniad i'r ysgolion o ran strategaethau a darpariaethau addas ar gyfer targedu'r gagendor, ar y cyd gyda'r Gwasanaeth Gwella Ysgolion. Bydd y gwasanaeth yn darparu mewnbyn a chefnogaeth ar gyfer disgyblion gyda ADYach sydd yn peri mwy o anawsterau yn sgil y cyfnodau clo.
Awdur: Cymeradwywr: Dyddiad:	<i>DAWilliams Jones</i> Debbie Anne Williams Jones (Rheolwr Gwasanaethau Corfforaethol Addysg) 13 Ionawr 2021